

I samklang med elementen

Jonas Bohlin fick fria händer när han ritade Aira, som redan har utsetts till Årets affärskrog och nominerats till Guldstolen. Den oländska kalkstenen valdes för att förankra byggnaden i skärgårdslandskapet, lösa upp gränser och skapa rumslig dynamik.

TEXT **PETER WILLEBRAND** FOTO **LASSE OLSSON**

Ett universum som saknar motstycke inom svensk inredningsarkitektur och där gästen leds genom elementen vidare mot himlavalvet och Vintergatan. Det är den fria förkortningen av juryns motivering till varför Restaurang Aira på Djurgården i Stockholm och Jonas Bohlin har nominerats till Guldstolen 2020.

Och nog tycks den till stora delar överensstämma med Jonas Bohlins egen vision om att utgå från platsen, där skärgårdsmiljö möter himmel och hav och naturens skiftningar får verka fritt. Beställare är Biskopsuddens fastighetsförvaltning, medan stjärnkocken och krögaren Tommy Myllymäki och restaurangkoncernen Svenska Brassierier äger 50 procent vardera i Aira.

”Han har fått fri konstnärlig kreativitet genom hela projektet.” Så deklarerade Tommy Myllymäki sitt förtroende för Jonas Bohlin i en intervju med tidningen Café, inför öppnandet av Aira förra våren. Invigningen sammanföll i praktiken med starten på pandemin, som sedan dess gått hårt åt restaurangnäringen.

Men gästerna tycks ändå ha hittat till Biskopsudden, och inte minst ha uppskattat både meny och miljö. Aira, med plats för cirka 50 gäster i matsalen och ytterligare 18 i ett chambre séparée, utsågs nyligen till Årets affärskrog av Dagens Industris magasin DI Weekend.

Jonas Bohlin har förvaltat den givna friheten genom att skapa en byggnad som både förankrar och löser upp gränserna till den omgivande naturens rum. Det faktum att Aira står på pålar ger ett sömlöst intryck. Det är annars klassisk varvmiljö med hundraåriga anor. Den kroppsliga upplevelsen av huvudbyggnaden – 6,5 meter i takhöjd – ramas in av cortenfasader, betong, stål och stora glasfönster som öppnar mot havet.

NATURENS PÅVERKAN PÅ materialvalet blir tydligast i inredningen, till exempel i specialsnickrierier i form av långa serveringsbänkar i mässing, körsbär och Ekebergsmarmor. Samma sten ramar in de svängda sofforna i Tärnsjöläder som sträcker ut sig längs väggarna.

När det gäller övriga naturstensval

kretsar det mesta kring den öländska kalkstenen, som Jonas Bohlin har varit trogen sedan inredningen av restaurangen Rolfs Kök i Stockholm 1989.

– Jag kom tidigt i kontakt med den eftersom jag tidvis har bott på Öland. Under min utbildningstid på Konstfack brukade jag ofta springa i trakterna runt brottet i Gillberga. Det blev en väldigt tydlig fysisk upplevelse av stenen som jag har haft med mig sedan dess, säger han.

– Kalksten är ju dessutom ett material som verkligen lämpar sig för hårt belastade ytor och åldras väldigt bra. Sten ska användas på ett sätt där den verkligen kommer till sin rätt, där det finns en naturlig koppling. Jag ser ingen poäng med att till exempel klä hissväggar med natursten.

Jonas Bohlin har använt olika bearbetningar i Aira för att förstärka rummens olika dynamik. Kalkstenen är hyvlad, normalslipad och maskinellt krysshamrad.

– Till exempel får den krysshamrade kalkstenen vara en del av beläggningen utomhus där den är lagd i ett skiftande

mönster i olika stora bitar. Vid entrén har den funktionen av att överbrygga gränsen mellan ute och inne. Den övergår från krysshämrad till slipad, för att därefter fortsätta och övergå i ett mjukt trägol. Kalkstenen återkommer även i orangeriet och på toaletterna.

FÖR JONAS BOHLIN handlar materialva- len även mycket om att ta ett framtids- ansvar och säkra ett fortsatt brett utbud i både Sverige och Norden. Alternativen får inte utarmas ännu mer, understryker han. Numera föreskriver han endast svensk sten.

- Vi måste också bli bättre på att för- ädla materialen här hemma, annars kommer vi att förlora ett viktigt hant- verksskunnande. Jag skäms när jag tänker på att sten skickas till Italien och tillbaka för att sågas upp. Ska vi värna om både miljön och klimatet borde några av branschens stora aktörer eller kom- muner i stället gå samman och köpa en stor såg som kan hantera den efterfrågan som finns. Transporterna är den stora boven när det kommer till utsläppen.
- Det är också vår skyldighet att

välja och att använda material som gör avtryck i naturen på minsta möjliga sätt.

JONAS BOHLIN OCH Kalle Dinell belöna- des med Guldstolen år 2016 för sitt arbete med brasseriet Luzette på Stockholms centralstation. Det skedde på uppdrag av Svenska Brassierier, som Jonas Bohlin har varit konstnärlig ledare för sedan Rolfs Kök, och som bland annat har resulterat i arbeten med Stockholmskrogarna Sturehof och Taverna Brillo.

- Luzette utgick från Stockholms centrals klassiska K-märkta miljö. Kalk- stenen från Öland och Jämtland samt Ekebergsmarmorn fanns redan på plats, en färdig stenpalett att jobba vidare med i bland annat bardiskar och bänkskivor. ■

Projekt: Restaurang Aira, Stockholm.

Beställare: Svenska Brassierier och Biskopsuddens fastighetsförvaltning.

Ariktekt: Jonas Bohlin.

Stenleverantör: Borghamnsten, Östersjösten m fl.

▲ Kalkstensbeläggningen utomhus är mönsterlagd med skiftande former och storlekar.

LÅT OSS
SKAPA
NÅGOT
HÅLLBART
TILLSAMMANS!

GRANUM
STENPRODUKTER